



T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü



Sayı : E-46814609-604.01-121399038

10.12.2024

Konu : Proje Sonuç Raporunun Yayımlanması

İLGİLİ MAKAMA

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Yükseköğretim Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından desteklenen "*Yurt Dışındaki Türk Çocuklarına Türkçe ve Türk Kültürü Öğretiminde Etkileşimli Okuma Etkinliklerinin Geliştirilmesi*" isimli proje 07.12.2024 tarihinde başarıyla tamamlanmıştır. Proje sonuç raporu ektedir.

Bilgilerini arz/rica ederim.

Fethi Fahri KAYA

Bakan a.

Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim
Genel Müdürü

Ek:

1 - Sonuç Raporu (3 Sayfa)

2 - Araştırmacı Listesi (2 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 823762F8-8199-401C-90A5-62B63EBD36BA

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

ATATÜRK BULVARI NO:98 KAT:6/CBAKANLIKLAR / ANKARA

Kep Adresi: [meh@hs01.kep.tr](mailto:meb@hs01.kep.tr)

Bilgi için: Mehmet COŞKUN
Şube Müdürü



T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
YÜKSEKÖĞRETİM VE YURT DIŞI EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TARAFINDAN DESTEKLENEN YURT DIŞINDAKİ TÜRK ÇOCUKLARINA
TÜRKÇE VE TÜRK KÜLTÜRÜ ÖĞRETİMİNDE ETKİLEŞİMLİ OKUMA
ETKİNLİKLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ
PROJESİNE İLİŞKİN SONUÇ RAPORU

Proje Adı:	Yurt Dışındaki Türk Çocuklarına Türkçe ve Türk Kültürü Öğretiminde Etkileşimli Okuma Etkinliklerinin Geliştirilmesi
Proje Türü:	Diğer Ulusal Kamu veya Özel Kurum ve Kuruluşlar Tarafından Desteklenmiş Araştırma ve Geliştirme Projesi (AR-GE)
Proje Süresi:	9 Ay
Yürütücü:	Doç. Dr. Yusuf GÜNAYDIN-GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Proje Amacı:	<p>Bu projenin amacı;</p> <ol style="list-style-type: none">1. Yeni öğretim yöntemlerinden biri olan etkileşimli okumanın verimli bir şekilde uygulanmasını sağlamak,2. Öğreticilerin etkinlik hazırlama becerilerini geliştirmek,3. İlgi çekici yeni ders materyalleri hazırlamak,4. Yaratıcı, eğlendirici, ilgi çekici ve etkileşime açık öğrenme ortamları oluşturmak,5. Sezme ve keşfetmeye dayalı okuma etkinlikleriyle dil kullanıcısının bilgiyi daha kolay yapılandırmasını sağlamak,6. Dil kullanıcılarının okuma becerisini etkin kullandığı, canlı bir öğrenme ortamı hazırlamak,7. Etkileşimli okuma etkinlikleri aracılığıyla Türk kültürüne ait temel unsurları dil kullanıcılarıyla buluşturmak,8. Etkileşimli okuma etkinlikleri aracılığıyla öğrencilerin Türkçe kelime dağarcıklarını genişletme, anlama becerilerini artırma ve doğru dil kullanımını teşvik etmek,9. Geleneksel Türk masalları, folklorik öğeler ve günlük yaşamdan kesitler kullanılarak oluşturulacak okuma metinleri veya otantik materyallerle kültürel bağların güçlenmesine katkıda bulunmak,10. İlgi çekici hikâyeler, renkli görseller ve oyunların kullanımıyla öğrencilerin derslere daha aktif katılımını teşvik etmek,11. Ortak dil ve kültür paylaşımıyla çocukların birbirleriyle daha yakın ilişkiler kurmalarına ve bir topluluk hissi geliştirmelerine katkıda bulunmak. <p>Edinilen paylaşım metinlerinin makale olarak yayımlanmasıyla sonraki yıllarda da öğretmenlerin yararlanabileceği basılı bir kaynak hazırlanmış olacaktır.</p>
Giriş:	<p>Bu projeye yurt dışında yaşayan ve eğitim olan ilkökul düzeyindeki Türk çocuklarının Türkçe dil becerilerinin geliştirilmesi ve Türk kültürüne ait unsurların kendi yaş gruplarına uygun bir içerikle öğretilmesi planlanmaktadır. “Yurt Dışındaki Türk Çocuklarına Türkçe Öğretiminde Etkileşimli Okuma Etkinliklerinin Geliştirilmesi Projesi”, Türkiye dışındaki Millî Eğitim Bakanlığı bünyesindeki eğitim kurumlarında Türk çocuklarına Türkçe ve Türk kültürü öğretiminde; okuma öncesinde, sırasında ve sonrasında dinleyicileri aktif kılma esasına dayanan, kelime hazinesinin zenginleşmesini,</p>

	<p>yaratıcılığın gelişmesini ve etkinliğin daha ilgi çekici ve verimli hâle gelmesini sağlayan etkinliklerinin kullanılabilmesi için öğretmenlere eğitim verilmesi, öğretmenlerle atölye çalışmalarının yapılması ve programda yer verilen kazanımlar doğrultusunda etkinliklerin tasarlanması ve deneyimlenmesi amacıyla planlanmış bir araştırma-geliştirme (Ar-Ge) projesidir. Proje kapsamında kullanılacak materyallerin içeriği; geleneksel Türk masalları, hikâyeler, folklorik öğeler ve günlük yaşamdan kesitler gibi zengin kültürel unsurları içermesi hedeflenmektedir. Uygulamalar sonunda öğretmenlerden alınan değerlendirme ve geri bildirim mekanizmaları, projenin etkili bir şekilde uygulanmasını sağlamak ve sürekli olarak iyileştirmeler yapmak için kullanılacaktır. Bu sayede, öğrencilerin hem dil becerilerini geliştirmek hem de Türk kültürü ile bilinçli bir bağ kurmalarını sağlayabilmek için onlara dinamik ve etkili bir öğrenme ortamı sunulması amaçlanmaktadır.</p>
Bulgular ve Süreç:	<p>Etkileşimli okuma, öğrencinin okuduğu metindeki bilgileri daha iyi anlamasına ve hatırlamasına yardımcı olmayı ve metinle daha derin bir etkileşimi teşvik etmektedir. Etkileşimli okuma sürecinde sorulan açık uçlu sorular öğrencilerin sözel dil becerilerini geliştirmelerinde önemli rol oynar. Okuma sürecindeki bu etkileşimler öğrencilerin daha aktif olmalarını, okudukları metindeki sözcüklerin anlamlarını sorgulamalarını ve üzerinde düşüncelerini sağlar.</p> <p>“Yurt Dışındaki Türk Çocuklarına Türkçe Öğretiminde Etkileşimli Okuma Etkinliklerinin Geliştirilmesi Projesi”yle Türk diasporasının geleneksel Türk masalları ve kültürel unsurlar kullanılarak köken kültürleriyle bağ kurmanın etkili bir yolu ele alınmıştır. Projede sadece dil öğretimi değil, aynı zamanda kültürel bağların güçlendirilme amacı taşıyan bir yaklaşım benimsenmiştir. Böylece yurt dışında yaşayan Türk çocuklarına Türkçenin zengin, ilgi çekici ve eğlendirici bir bağlamda ve öğrenme ortamında öğretilmesine katkı sunulmaya çalışılmıştır.</p> <p>Proje kapsamında yurt dışında yabancılara Türkçe öğreten öğretmenlerin öncelikle dört temel dil becerisi, etkileşimli okuma yöntemi ve bu yöntem sayesinde okumayı sevdirmek, dil becerilerinin istenik düzeye getirilebilmesi için kullanılan metinler ve metinlerin hususiyetleri, dil bilgisi kazanım alanı gibi konular Türkiye’de bu alanlarla ilgili akademik çalışmalar yapan akademisyenler tarafından yurt dışındaki öğretmenlerimizle sanal ortamda paylaşıldı.</p> <p>Projenin başlangıcında öğretmenlerle ön test; projeye ilgili dersler, sunumlar ve etkinlikler tamamlandıktan sonra son test, tutum ölçeği ve odak grup görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Bu sonuçlar bilimsel bir yayın olarak hazır hâle getirilmiştir.</p>
Sonuç:	<p>Millî Eğitim Bakanlığı yurt dışında yabancılara Türkçe öğretmeleri için farklı üniversite, kurum ve kuruluşlara her yıl gerek Millî Eğitim Bakanlığı bünyesindeki öğretmenlerden gerekse üniversitelerdeki akademisyenlerden görevlendirmeler yapmakta, bu kişiler gittikleri ülkelerde hem Türkçe öğretimi derslerini yürütmekte hem de Türk Devletini temsil etmektedir. Sürecin hem eğitim hem de temsil yeteneği becerilerinin yüksek olmasını gerektirmesi nedeniyle görevlendirilecek olan öğretim elemanlarının Türkçeye ve Türk kültürüne yönelik farkındalıkları ve hazır bulunuşlukları üst düzey olmalıdır.</p> <p>Bunun mümkün olmadığı durumlarda ise görevli kişilerin hizmet içi eğitimlerle eksikliklerinin giderilmesi, eğitim-öğretimdeki doğru uygulamaların ise tüm grupla paylaşılması önem arz etmektedir. Bu amaçlarla ve özellikle okuma motivasyonu düşük, okuma becerisi zayıf öğrencilerin okuma tutum ve motivasyonlarını geliştirmek amacıyla gerçekleştirilen “Yurt Dışındaki Türk Çocuklarına Türkçe ve Türk Kültürü Öğretiminde Etkileşimli Okuma Etkinliklerinin Geliştirilmesi” projesi başarılı bir şekilde tamamlanmıştır.</p> <p>Proje kapsamında;</p> <p>1. Öğreticilerin dil öğretiminde kullanılan yeni okuma yöntemlerinden biri olan etkileşimli okuma hakkındaki farkındalıklarının arttığı testlerde ve görüşmelerde tespit edilmiştir.</p>

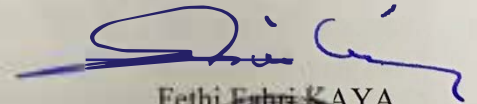
2. Öğreticilerin, etkileşimli okuma yöntemini verimli bir şekilde uygulayabilmesi için gerekli bilgi aktarımı yapılmış ve öğretmenlerden olumlu geri bildirimler alınmıştır.
3. Atölye çalışmalarıyla öğretmenlere etkileşimli okuma etkinlikleri hazırlama hususunda deneyim fırsatı sunulmuştur.
4. Etkileşimli okumaya dayalı hazırlanan etkinliklerin kullanılmasıyla gerçekçi, amaçlı ve deneyimlenmiş etkinlikler paylaşılmıştır.
5. Türk kültürüne ait kültürel kodlar, etkileşimli okuma etkinlikleri aracılığıyla dil kullanıcılarıyla buluşturulmuştur.
6. Yurt dışında yaşayan Türk çocuklarının -ortak dil ve kültür bağlamında- ortak amaçla bir araya gelmeleri birbirleriyle daha yakın ilişkiler kurmaları ve Türk diasporasının güçlenmesine katkıda bulunulması için alternatif okuma gruplarının oluşturulması tartışılmıştır.
7. İki dillilere Türkçe öğretimi süreçlerinde kullanılan program, ders kitabı ve materyallerle ilgili değerlendirmeler yapılmış, iyi uygulamalar paylaşılmıştır.

Ön test, son test, tutum ölçeği ve odak grup görüşmesinden elde edilen bulgular:

Bulgular değerlendirildiğinde, “Yurt Dışındaki Türk Çocuklarına Türkçe Öğretiminde Etkileşimli Okuma Etkinliklerinin Geliştirilmesi Projesi” kapsamında verilen etkileşimli okuma eğitimlerinin, katılımcıların bilgi düzeylerinde önemli bir gelişim sağladığı görülmektedir. Eğitim öncesi ve sonrası yapılan testlerin karşılaştırması, katılımcıların etkileşimli okuma yöntemiyle ilgili temel ilkelere, sürece özgü stratejilere ve kültürel katkılara dair farkındalıklarının arttığını göstermektedir. Özellikle kültürel çeşitliliği tanıma, okuma sürecinde yapılması gereken ve yapılmaması gereken davranışları ayırt etme gibi konularda katılımcılar, eğitim sonrasında daha yüksek bir bilgi seviyesine ulaşmıştır. Ön testte katılımcıların doğru yanıt oranlarının daha düşük olması, eğitim öncesinde etkileşimli okuma yöntemine dair bilgi eksikliklerinin varlığını işaret etmektedir. Ancak son test sonuçları, verilen eğitimin bu eksiklikleri gidermede etkili olduğunu ortaya koymaktadır. Bu sonuçlar, eğitim sürecinin katılımcıların yalnızca bilgi düzeyini yükseltmekle kalmadığını, aynı zamanda yönteme dair doğru ve tutarlı bir uygulama farkındalığı kazandırdığını da göstermektedir. Katılımcılar, okuma sürecinde izlenecek adımlar, kültürel etkileşim unsurları ve sürece uygun davranışlar konusunda daha bilinçli hale gelmiştir.

Sonuç olarak, proje kapsamında verilen etkileşimli okuma eğitimleri, yurt dışında yaşayan Türk çocuklarına Türkçe öğretiminde öğretmenlerin etkileşimli okuma etkinliklerini daha etkili ve bilinçli bir şekilde uygulamalarına katkı sağlamıştır. Eğitim süreci, öğretmenlerin etkileşimli okuma yönteminin pedagojik temellerini kavramalarına olanak tanımış, uygulamada karşılaşılabilecek potansiyel hataların önüne geçilmesine yardımcı olmuştur. Bu bağlamda, projenin hedef kitlesi olan yurt dışındaki Türk çocuklarına yönelik Türkçe öğretiminin niteliğini artırma hedefine ulaşmada önemli bir adım atıldığı söylenebilir.

10 /12/2024



Fethi Fahri KAYA



T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YÜKSEKÖĞRETİM VE YURT DIŞI EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TARAFINDAN DESTEKLENEN YURT DIŞINDAKİ TÜRK ÇOCUKLARINA TÜRKÇE
VE TÜRK KÜLTÜRÜ ÖĞRETİMİNDE ETKİLEŞİMLİ OKUMA ETKİNLİKLERİNİN
GELİŞTİRİLMESİ PROJESİ ARAŞTIRMACI LİSTESİ

Proje Yürütücüsü: Doç. Dr. Yusuf GÜNAYDIN, Gazi Üniversitesi

Danışma Kurulu:

Fethi Fahri KAYA, Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürü, MEB, Türkiye

Mustafa ÖZCAN, Yurt Dışı Eğitim Daire Başkanı, MEB, Türkiye

Prof. Dr. Ali Fuat ARICI, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Suat UNGAN, Trabzon Üniversitesi, Türkiye

	Unv.	Adı Soyadı	Kurumu	Telefon	E-posta
1	Prof. Dr.	Ali Fuat ARICI	Yıldız Teknik Üniversitesi	0532 262 89 39	afaturkey@hotmail.com
2	Prof. Dr.	Mustafa BAŞARAN	Yıldız Teknik Üniversitesi	05054080454	mbsrn@yildiz.edu.tr
3	Prof. Dr.	Suat UNGAN	Trabzon Üniversitesi	05324772569	ungan@ktu.edu.tr
4	Prof. Dr.	Yılmaz YEŞİL	Gazi Üniversitesi	05356952471	yesil@gazi.edu.tr
5	Prof. Dr.	İhsan KALENDEROĞLU	Gazi Üniversitesi	05053191103	kihsan@gazi.edu.tr
6	Prof. Dr.	Alparslan OKUR	Sakarya Üniversitesi	05054142570	aokur@sakarya.edu.tr
7	Prof. Dr.	Mesut GÜN	Mersin Üniversitesi	0505 388 29 65	mesutgun@mersin.edu.tr
8	Doç. Dr.	Neslihan KARAKUŞ	Yıldız Teknik Üniversitesi	05054270298	nkarakus@yildiz.edu.tr
9	Doç. Dr.	Ömer Tuğrul KARA	Çukurova Üniversitesi	0505 855 83 84	tkara@cu.edu.tr
10	Doç. Dr.	Sedat EROL	Adıyaman Üniversitesi	0531 407 57 47	sedaterol02@hotmail.com
11	Doç. Dr.	Talat AYTAN	Yıldız Teknik Üniversitesi	0505 579 44 23	taytan@yildiz.edu.tr
12	Doç.Dr.	Zeynep Zeliha SONKAYA	Ankara Üniversitesi	05333462491	zbayazit@ankara.edu.tr
13	Dr.	Muzaffer UZUN	Karadeniz Teknik Üniversitesi	0505 563 49 12	muzafferuzun@ktu.edu.tr
14	Dr.	Tuğrul Gökmen ŞAHİN	İnönü Üniversitesi	0507 488 92 36	tugrul.sahin@inonu.edu.tr
15	Öğr. Gör.	Gökçe TÜRKMEN	Gazi Üniversitesi	05323309727	gokceturkmen@gazi.edu.tr
16	Arş. Gör.	Elif DEMİR	Gazi Üniversitesi	05385454075	elif.demir2@gazi.edu.tr
17	Arş. Gör.	Dila CAN	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi	05078825682	dila.can@izu.edu.tr
18	Doç. Dr.	Yusuf GÜNAYDIN	Gazi Üniversitesi	05366685889	yusufgunaydin@gazi.edu.tr

Proje kapsamında yapılacak seminer ve atölye çalışmalarına ilişkin ayrıntılı takvim

	Konu	Konuřmacı	Tarih	Süre
1	Türkçe ve Türk kültürü öğretiminde okuma	Prof. Dr. Ali Fuat ARICI	15 Mart 2024 Cuma	2 ders saati 18-18.40
2	Türkçe ve Türk kültürü öğretiminde dinleme	Doç. Dr. Talat AYTAN	15 Mart 2024 Cuma	2 ders saati 18.50-19-30
3	Türkçe ve Türk kültürü öğretiminde konuşma	Prof. Dr. Mesut GÜN	18 Mart 2024 Pazartesi	2 ders saati
4	Türkçe ve Türk kültürü öğretiminde yazma	Dr. Öğr. Üyesi Tuğrul Gökmen ŞAHİN	18 Mart 2024 Pazartesi	2 ders saati
5	Türk kültürünün tarihi gelişimde öne çıkan kültür öğeleri	Prof. Dr. İhsan KALENDEROĞLU	20 Mart 2024 Çarşamba	2 ders saati
6	Çocuk kitaplarında bulunması gereken özellikler	Doç. Dr. Sedat EROL	20 Mart 2024 Çarşamba	2 ders saati
7	Okuma metinleri ve özellikleri	Dr. Öğr. Üyesi Muzaffer UZUN	22 Mart 2024 Cuma	2 ders saati
8	Dil öğretiminin nörolojik özellikleri	Doç. Dr. Zeynep Zeliha SONKAYA	22 Mart 2024 Cuma	2 ders saati
9	Okuma Türleri	Prof. Dr. Alparslan OKUR	25 Mart 2024 Pazartesi	2 ders saati
10	Okuma ve drama	Doç. Dr. Ömer Tuğrul KARA	25 Mart 2024 Pazartesi	2 ders saati
11	Okuma ve eleştirel düşünme	Prof. Dr. Suat UNGAN	27 Mart 2024 Çarşamba	2
12	Halk edebiyatı metinlerini okuma	Prof. Dr. Yılmaz YEŞİL	27 Mart 2024 Çarşamba	2 ders saati
13	Okuma ve ölçme	Prof. Dr. Mustafa BAŞARAN	29 Mart 2024 Cuma	2
14	Edebi metinlerde bulunması gereken özellikler	Doç. Dr. Neslihan KARAKUŞ	29 Mart 2024 Cuma	2
15	Yabancılara Türkçe öğretimi	Öğr. Gör. Gökçe TÜRKMEN	1 Nisan 2024 pazartesi	2
16	Dil işlevleri	Arş. Gör. Elif DEMİR	1 Nisan 2024 Pazartesi	2
17	Okuma ve Program	Arş. Gör. Dila CAN	3 Nisan 2024 çarşamba	2
17	Etkileşimli okuma uygulamaları (Uygulama, ölçme, değerlendirme, metinleştirme)	Doç. Dr. Yusuf GÜNAYDIN	22 Nisan 2024 24 Nisan 2024 26 Nisan 2024 3 Mayıs 2024 3 May 2 Aralık 2024	4 4 4 4 Değerlendirme -Metinleştirme

10 /12/2024

Fethi Fahri KAYA

Genel Müdür

